

MÔN: ĐẦU TƯ QUỐC TẾ

**Tác động của TNCs đối với nước
nhận đầu tư là nước đang phát
triển**

THẢO LUẬN

- 1. Tăng nguồn lực tài chính và đầu tư**
- 2. Nâng cao năng lực công nghệ**
 - ✓ Chuyển giao công nghệ
 - ✓ Lan tỏa công nghệ
 - ✓ Tạo công nghệ
- 3. Thúc đẩy khả năng cạnh tranh xuất khẩu và thương mại**
- 4. Tạo việc làm và củng cố các kỹ năng**
 - ✓ Tạo việc làm
 - ✓ Tác động đến chất lượng việc làm
 - ✓ Nâng cấp kỹ năng
- 5. Tác động lên các lĩnh vực khác của nền kinh tế**
 - ✓ Bảo vệ môi trường
 - ✓ Cơ cấu thị trường và cạnh tranh

1. TĂNG NGUỒN LỰC TÀI CHÍNH VÀ ĐẦU TƯ

- Tác động đến nguồn lực tài chính cho phát triển
 - ✓ Tác động tích cực: bổ sung cho tiết kiệm nội địa và đóng góp cho tăng trưởng thông qua việc tài trợ đầu tư. Các công ty con của TNCs khi hoạt động có lãi phải nộp thuế cho Chính phủ, các công ty này XK hàng hóa giúp gia tăng kim ngạch XK,...
 - ✓ Tác động tiêu cực: làm mất cân bằng cán cân thanh toán (ví dụ: chủ đầu tư chuyển lợi nhuận về nước làm thâm hụt cán cân thanh toán trong ngắn hạn).

1. TĂNG NGUỒN LỰC TÀI CHÍNH VÀ ĐẦU TƯ

- **Tác động đến đầu tư:** sv xem lại phần tác động của FDI với nước nhận đầu tư
- ✓ Tác động trực tiếp thông qua các chi phí đầu tư của các công ty con nước ngoài.
- ✓ Tác động gián tiếp thông qua việc tác động đến đầu tư của các công ty của nước chủ nhà. (làm gia tăng (crowding-in) hoặc làm giảm (crowding-out) đầu tư nội địa)

2. NÂNG CAO NĂNG LỰC CÔNG NGHỆ

- **Chuyển giao công nghệ: thông qua 2 cách:**
 - ✓ Chuyển giao nội bộ cho công ty con
 - ✓ Chuyển giao cho công ty khác qua việc cấp giấy phép sử dụng công nghệ, hợp đồng thầu phụ, liên minh chiến lược,...

2. NÂNG CAO NĂNG LỰC CÔNG NGHỆ

✓ *Ưu điểm:* công nghệ mà các TNC chuyển giao cho những công ty con nước ngoài thường hiện đại và hiệu quả hơn công nghệ sẵn có tại nước chủ nhà.

✓ *Nhược điểm:* trường hợp chuyển giao “công nghệ trọn gói”

Đối với bên nhận đầu tư: phải trả tiền không chỉ cho công nghệ mà mình có được mà cho cả gói FDI bao gồm tên thương hiệu, tài chính, kỹ năng và quản lý của các TNC.

Đối với TNCs: khó kiểm soát, quản lý việc sử dụng công nghệ đã được chuyển giao

2. NÂNG CAO NĂNG LỰC CÔNG NGHỆ

- **Lan tỏa công nghệ:** từ các công ty con nước ngoài sang nền kinh tế nước chủ nhà qua:
 - ✓ Cạnh tranh với công ty địa phương, thúc đẩy các công ty này cải thiện hiệu quả và năng lực công nghệ, nâng cao năng suất.
 - ✓ Hợp tác giữa công ty con nước ngoài và các nhà cung cấp, những khách hàng và các tổ chức địa phương.
 - ✓ Di chuyển lao động, đặc biệt là những nhân sự được đào tạo trình độ cao, từ các công ty con nước ngoài sang các công ty địa phương.
 - ✓ Khoảng cách gần giữa các công ty nước ngoài và các công ty địa phương, dẫn tới các quan hệ cá nhân, phát triển công nghệ ngược, bắt chước và việc thành lập các cụm công nghệ.

2. NÂNG CAO NĂNG LỰC CÔNG NGHỆ

○ Tạo công nghệ

- ✓ Khi TNCs đặt các hoạt động R&D tại nước chủ nhà => có khả năng thúc đẩy việc tạo công nghệ và củng cố năng lực đổi mới tại các nước này.
- ✓ Tuy nhiên, TNCs có xu hướng tập trung R&D tại nước mình và chỉ đặt R&D ở nước ngoài tại một số ít quốc gia, chủ yếu là các quốc gia công nghiệp hóa (do R&D là chức năng chiến lược của TNCs)

3. THỨC ĐẨY KHẢ NĂNG CẠNH TRANH XUẤT KHẨU VÀ THƯƠNG MẠI

- TNCs sử dụng hiệu quả các yếu tố sản xuất tại nước nhận đầu tư => chủng loại sản phẩm đa dạng và chất lượng sản phẩm tăng, đạt tiêu chuẩn quốc tế.

4. TẠO VIỆC LÀM VÀ CƯỜNG CỐ CÁC KỸ NĂNG

○ Tạo việc làm

- ✓ Tăng việc làm: TNCs làm tăng số lượng việc làm tại nước chủ nhà một cách *trực tiếp* khi nó thành lập một công ty con nước ngoài mới hoặc mở rộng các công ty con đang hoạt động. TNCs làm tăng số việc làm một cách *gián tiếp* thông qua việc tạo thêm việc làm tại các nhà cung cấp và các nhà phân phối.
- ✓ Giảm việc làm: TNCs làm giảm việc làm *trực tiếp* khi việc rút vốn đầu tư và đóng cửa các công ty con nước ngoài diễn ra, hoặc M&A khiến công ty mẹ tái cơ cấu các công ty con nước ngoài. TNCs tác động *gián tiếp* làm giảm việc làm khi các công ty trong nước bị đẩy khỏi ngành do TNCs.

4. TẠO VIỆC LÀM VÀ CUNG CỐ CÁC KỸ NĂNG

○ Tác động đến chất lượng việc làm

- ✓ *Lương*: đối với các hoạt động tương tự, các công ty con nước ngoài thường trả mức lương cao hơn so với các công ty nội địa.
- ✓ *Đảm bảo việc làm*: các công ty con nước ngoài có xu hướng đảm bảo về việc làm cao hơn các công ty nội địa vì quy mô, sức mạnh cạnh tranh cũng như nhu cầu về lực lượng lao động ổn định của chúng (trừ trường hợp động cơ của TNCs là tận dụng lao động rẻ => các công ty này có thể sẽ chuyển sang nước khác khi chi phí lao động tăng lên)
- ✓ *Các điều kiện làm việc khác*: điều kiện làm việc trong các công ty con nước ngoài thường tốt hơn tại các công ty trong nước.

4. TẠO VIỆC LÀM VÀ CƯỜNG CỐ CÁC KỸ NĂNG

- **Nâng cấp kỹ năng:** thông qua đào tạo lao động. Việc đào tạo được tiến hành trong quá trình làm việc hoặc các khóa đào tạo chính thức trong công ty hay tại các tổ chức chuyên nghiệp.

5. TÁC ĐỘNG LÊN CÁC LĨNH VỰC KHÁC CỦA NỀN KINH TẾ

○ **Bảo vệ môi trường:**

- ✓ TNCs có kinh nghiệm đáng kể trong việc kiểm soát các vấn đề môi trường do các công nghệ quy trình và sản phẩm gây ra.
- ✓ Nếu các biện pháp chính sách của nước chủ nhà được thiết kế để khuyến khích TNCs tận dụng đầy đủ hơn tiềm năng đóng góp vào phát triển môi trường lành mạnh => TNCs có tác động tích cực trong bảo vệ môi trường tại nước chủ nhà.
- ✓ Nếu khung chính sách của nước chủ nhà về các vấn đề môi trường lỏng lẻo dễ dẫn đến tình trạng đầu tư tràn lan, tài nguyên thiên nhiên bị khai thác quá mức và nạn ô nhiễm môi trường trầm trọng.

5. TÁC ĐỘNG LÊN CÁC LĨNH VỰC KHÁC CỦA NỀN KINH TẾ

○ Cơ cấu thị trường và cạnh tranh:

TNCs có thể làm tăng hoặc giảm mức độ tập trung của ngành:

- ✓ Giảm mức độ tập trung: do TNCs có lợi thế sở hữu về công nghệ/sự khác biệt sản phẩm/tổ chức nên TNCs thường xâm nhập vào các ngành tập trung (ngành chỉ có một hoặc một vài doanh nghiệp nắm giữ vai trò chi phối) => tăng áp lực cạnh tranh trong ngành.
- ✓ Tăng mức độ tập trung khi sự thâm nhập của TNCs khiến các công ty kém hiệu quả hơn phải rời bỏ ngành/thị trường => giảm áp lực cạnh tranh trong ngành.

